

og svartmalingen av tyskerne?

Stiftelsen for Historisk Forskning, 2014
Norges historikere begynner kvitter sig med forrederileggen.

XX

Forsiktiger Forsiktig "omvurdering" av quisling.

omtale av -----XX

Oppsøksvekkende utsagn av Sverre Steen, Reidar Omang og Sverre Hartmann under doktordisputasen om Wagne Skodvins vektige arbeid om Okkupasjonstyret.
Av Alexander Lange.

Hermed noen kjernesetninger fra det stenografiske referat, som er optatt av en endenærverende, stille forsker som F.O.L. er takk skyldig: Steen: Jeg vil imidlertid ikke kalde det quasilegalt, når det står i Grundloven. Tyskerne kunne altså prosedere på Grundloven. SS K O D V I N: Denne lovdogmetiske måte å ta det på, og som ikke alltid lar sig forlike med den politisk-historiske utvikling.

REIDAR OMANG: Hele opinionsdannelsen i etterkrigstiden, det gjelder ikke bare spørsmålet om Regjeringens utenrikspolitikk før 9. april - har sin rot i det som foregikk her hjemme i tidsrommet 9. april til 25. september. Her må vi regne med psykologiske faktorer, som vanskelig lar sig overvinne i vår levetid, og som ogsa vil hemme forskningen. Jeg vil ikke bebreide doktoranden at han ikke har gransket 1940. Det ville være å kreve for meget... Det er sikkert ikke av frykt at han har latt dette ligge. Det jeg kunne ha ønsket, er en kraftigere presisering av det som egentlig foregikk i Norge, av forhold som hva de store linjer angar, allerede i noen grader klarlagt. En sterkere betoning av rådvilligheten, ettergivenessen, misnøyen med regjeringen Nygaardsvold, som ikke ville komme til en ordning med tyskerne, misnøyen med engelskmennene. Kort sagt av stemningen innenfor den del av befolkningen, som ikke hadde noe med quisling å gjøre - en frittalende skildring av klimaet i Norge etter 9. april og framtil 25. september, en portering av den svakhet som behersket en stor del av de ledende menn, ikke minst i Oslo. En svakhet som tyskerne gjennom mange kanaler hadde fullt kjennskap til, og som politisk kom til uttrykk gjennom rikerådsforhandlingene... Uten denne svakhet og rådvillhet i Norge ville Terbovens politiske linje aldri vært lagt opp... Hver side i doktorandens arbeid bærer preg av virkelig forskertrang. Jæxxixixgjærne

SVERRE HARTMANN:

... Doktoranden må spørre sig selv, om han opptrer helt forsvarlig, når han fremlegger materialet uten å søke sentrale kilder. Jeg må ta store forbehold overfor boken. Jeg kan påvise et overmåte stort antall faktiske feil.

Mittal er gjengivelsen stenografisk. Det meldes at herr Hartmann - uten å få svar - spurte herr Skodvin:

Her forsøker De å ta doktorgraden på tidsrommet 9.april-25. september 1940 - og så nevner De (blandt annet) ikke engang kapitulasjonsevtalen (i Trondheim) av 10. juni ?

+++++

Trods vektige innvendinger mente de to ordinære opponenter, prof., dr. Sverre Steen og førstearkivar i Utenriksdepartementet Reidar Omang at her hadde den nåværende professor Skodvin levert et rosverdig vitenskapelig arbeid. Herr Skodvin takker i bokens forord begge disse opponenter for "tifang og råd". Dette sier meggt om hvordan en oppadstrebende ung man n kan helgardere sig i vitenskapen idag... men det vil ta...

til tross vil jeg bevise - søke å sannsynliggjøre fra nedenstående stenografiske sitater fra de tre opponenter at det også i dette arbeid om okkupasjonstidens brennende tid hersker en påfallende utsortering av dokumenter og data:

Det er påfallende hvordan det i de offisielle gjennomgaaelser søkes utelukket visse grunnleggende dokumenter.

Jeg peker idag bare på følgende:

General Ruges kapitulasjonstelegramm.

Regjeringsadvokat Johanssens to responsa til Norges Industriforbund.

Presidentskapets skrivelse til Hitler om kongehusets stilling.

Advokat Holthes artikkel om kapitulasjonens betydning.

Etsetera.

++++

"Regjeringen Nygaardsvold" som ikke ville komme til en ordning med tyskerne", som den ellers viktigste og mest vitenskapelig virkende 2. opponent Omang uttrykker det. Er dette en forskjønnende overmaling av ham? Som vi vet ville både regjeringen, Stortinget og dens åndsnærværende løve, C.J. Hambro - på visse betingelser - komme til en ordning - en modus vivendi med tyskerne - på den danske måte, bare man selv kunne sitte å regjere under de rådende forhold, men NB slippe Quisling, som jo antokes å hindre Bl sa fortsatt samvær med statskasse og personlig maktutfoldelse på Norges vegne. Da den danske ordning - grunnet knuter på tråden - ikke kunne etableres, dro stortingsmedlemmene hver til sitt og de senere kjedelige riksrådsforhandlinger. Regjering og kongemakt rømte av lande - for en bestemt årsaks skyll - mot Kronprins Olavs og andres stemme.

I utlendigheten fikk man ikke lov til å respektere sin egen kapitulasjonsavtale med tyskerne?

++++

Jeg gjengir fra det stenografiske referat av Egné Skodvins doktordisputas. Folk og Land er heldigvis

presse helt enestående gjengivelse av en viktig begivenhet i vårt folks nyere historie. Det tales her i vårt land stadig om betydningen av å opplyse folket. Hvor lite alvorlig denne oppgave tas av vår presse - kan interesserte avislesere stadig forvise sig om. De referater som Oslo-pressen ga av Skodvin-disputasen var ynkelig tynne. Sjefredaktørene mener øyensynlig at i denne sak er søvn det beste. Og det selv om en ny 9. april-landsettinger kan være like om hjørnet, ikke bare med gemytlige landinger, som dengang, men med skysjokk, og enda større kaos i rikets ledelse, -

maximalt.

+++

etter opponentenes mening

Hovedpersonen i Skodvins sterkt - men ikke nokk - dokumenterte arbeid på 416 sider er Vidkun Quisling - og tyske Joseph hans motstander Terboven - og det 11 år etter at visse personer hadde diktret det norske folk at det disse to sto for var var bare skjendighet og burde glemmes...

++++

(Kraftig mellemtittel:)

Første opponent, Prof., dr.

S V E R R E S T E E N :

... Doktoranden har ikke villet skrive forhistorien til okkupasjonen. Han har derfor ikke innlått seg på diskusjonen som har vært ført om hvem som først fikk ideen til en okkupasjon av Norge, om det var tyskerne eller de allierte, og om Hitler slo til den 9. april, fordi han visste - eller mente å vite - at de allierte ellers ville komme ham i forkjøpet. Motiveringen for den tyske okkupasjon ligger idetheletatt utenfor doktorandens erne....

Han hevder at det var lagt greie og faste planer for den politiske siden av aksjonen mot Norge, og det er som tittelen (antyder), bare denne politiske siden av aksjonen han vil behandle. Han vil vise at disse planer ikke omfattet noen medvirkning av Quisling, eller hans parti i Norge.

... Men la mig tilføye ... at doktorandens fremstilling har en begrensning, som det kan være delte meninger om. Han drøfter utførlig forholdet mellom tyskerne og Quisling-NS. Han drøfter også i noen grad forholdet mellom tyskerne og den lovlige norske regjering, når det gjaldt okkupasjonsstyret i de første dagene. MEN - han tar ikke opp til utførlig behandling forholdene i Norge, forholdet mellom de tyske instanser og norske kretser utenfor NS, de kretser som sto bak Administrasjonsrådet

Kraftig mellemtittel: Tyskerne la stor vekt på legalitet

... Der kommer jeg til et viktig punkt, som doktorand og opp-
 nepper er uenige om, men hvor jeg skulle ha ønsket en gens-
 annerledes kraftig aksentuering av forholdet fra ~~dr.~~
 drs. side. Det forekommer mig ut fra drs. eget materiale
 og hans egen fremstilling, at tyskerne både under plan-
 leggingen og under realiseringen av planene, la meget
 stor vekt på LEGALITET, det vil si på en ordning
 som formelt stemte med Norges Grundlov og statskikk, ja,
 så merkelig det enn kan høres § 9, også med folk e-
retten.-

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50